

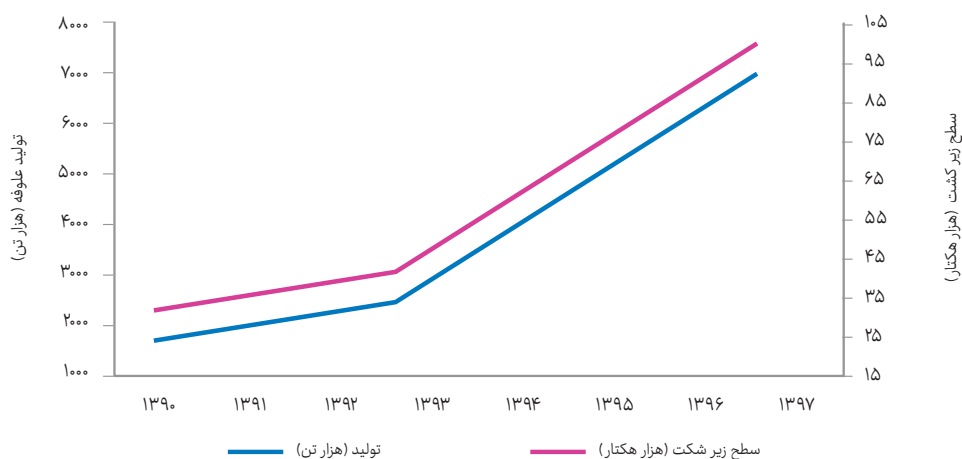

"منصور" رقم جدید سورگوم علوفه‌ای برای کشت در مناطق معتدل و گرم و خشک کشور

مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر^۱، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان‌های سیستان^۲، گلستان^۳، یزد^۴، لرستان^۵، اصفهان^۶، فارس^۷، قم^۸، خراسان رضوی^۹، اردبیل (دشت مغان)^{۱۰}، کردستان^{۱۱}، مازندران^{۱۲} مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال^{۱۳} مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور^{۱۴} و سازمان جهاد کشاورزی استان قم^{۱۵}

۶ بیان مسئله

با توجه به کمبود علوفه، هزینه بالای واردات خوراک دام و محدودیت منابع آبی در کشور لازم است به کشت گیاهان علوفه‌ای کم‌آب‌بر با پتانسیل

شکل ۱- روند سطح زیرکشت و میزان تولید سورگوم علوفه‌ای در کشور و پیش‌بینی آن در سال‌های آتی

۱-عظیم خزائی، عزیز فومن، فرید گل‌زردی، محمدرضا شیری، وحید رهجو ۲-احمد قاسمی ۳-حسن مختارپور، محمد تقی فیض‌بخش، عبدالله کاویانی ۴-سید علی طباطبایی ۵-محمد شاهوردی ۶-مسعود ترابی، علی آخوندی ۷-لیلا نظری ۸-مجید کلانتر نیستانکی ۹-علیرضا بهشتی، علیرضا حسابی مامقی ۱۰-آفاقلی بیدار ۱۱-عبداله شریعتی ۱۲-رضا رحمتیان ۱۳-عنایت اله رضوانی ۱۴-حسین غلامی، مهدی امیر صادقی ۱۵-محمد رضا صادقی

تولید بالا توجه ویژه‌ای شود. سورگوم به عنوان شاخص گیاهان زراعی متحمل به خشکی، قطعاً جایگاه بی‌بدیلی در بوم نظام‌های زراعی سخت، شکننده و پیچیده مناطق خشک و نیمه‌خشک ایران دارد. این گیاه علاوه بر عملکرد علوفه بالا، از سازگاری خوبی با شرایط آب و هوایی کشور برخوردار است؛ بنابراین معرفی ارقام جدید سورگوم علوفه‌ای در کشور، می‌تواند به عنوان راهکاری مؤثر در جهت تأمین بخشی از نیاز غذایی دام در نظر گرفته شود. با توجه به اهمیت موضوع و لزوم دستیابی به ارقام مناسب گیاهان علوفه‌ای، رقم جدید سورگوم علوفه‌ای با نام "منصور" معرفی شد.

6 معرفی دستاورد

در راستای تولید ارقام جدید و پرمحصول سورگوم علوفه‌ای، لاین KFS18 (رقم منصور) حاصل از برنامه ملی به‌نژادی سورگوم و تلاقی بین لاین‌های LFS15 × KFS2، پس از انجام ارزیابی‌ها و آزمایش‌های متعدد در سال ۱۳۹۹ معرفی شد. میانگین عملکرد علوفه تر و خشک رقم منصور به ترتیب ۱۲۱ و ۳۲ تن در هکتار می‌باشد که نسبت به رقم شاهد (پگاه) به ترتیب ۱۰ و ۲۴ درصد برتری دارد. رقم منصور در شرایط تنش خشکی نیز کمترین درصد آفت عملکرد را داشته و تحت تنش خشکی متوسط و شدید، بالاترین عملکرد علوفه و بیشترین کارایی مصرف آب را نشان داد. از نظر کیفیت علوفه نیز این رقم نسبت به ارقام شاهد برتری داشت، به نحوی که میزان فیبر و لیگنین آن به‌طور معنی‌داری کمتر از هیبرید اسپیدفید بود و میزان اسید پروسیک و نیترات آن به ترتیب حدود ۴۰ و ۴۳ درصد کمتر از رقم پگاه گزارش شد. به‌طور کلی عملکرد علوفه بالا، مقاومت به خوابیدگی، سازگاری عمومی، پایداری عملکرد، تحمل به خشکی و کیفیت علوفه مناسب از جمله ویژگی‌های رقم منصور هستند.

6 فرایند تجاری سازی

سورگوم علوفه‌ای رقم منصور اخیراً به طور رسمی معرفی شده و با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد و ترویج آن به بهره‌برداران، فرایند تجاری‌سازی و نفوذ آن به چرخه تولید در حال انجام می‌باشد. این رقم در برنامه تکثیر بذر طبقات مختلف بذری قرار دارد و در سال ۱۳۹۹ حدود یک تن بذر آن تولید شده است. پیش‌بینی می‌شود سطح زیر کشت این رقم تا سال ۱۴۰۶ به بیش از ۶۰۰۰ هکتار افزایش یابد.

6 پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱ افزایش عملکرد علوفه تر و خشک رقم منصور در مقایسه با رقم شاهد (پگاه): به ترتیب ۱۱٫۶ و ۷٫۶ تن در هکتار

۲ افزایش سطح جایگزینی طی دوره هفت ساله: ۶ هزار هکتار

۳ میزان افزایش تولید قابل انتظار در مناطق مختلف کشور: ۴۲۰ هزار تن

۴ افزایش ارزش درآمد ناخالص حاصل از منافع جایگزینی رقم جدید: ۳۸٫۳ میلیارد ریال